

Zavod za dentalnu morfologiju
 Stomatološkog fakulteta, Zagreb
 predstojnik Zavoda pred. dr M. Čatović

Stjecanje vještina i navika u stomatološkoj praksi

M. ČATOVIĆ

Osnovna znanja o morfologiji ljudskih zubi jedan su od preduvjeta za uspješan studij stomatologije. Treba ih dakle steći na početku studija, jer je to jedan od preduvjeta za svladavanje svih ostalih grana stomatologije, posebno dentalne protetike i dentalne patologije.

Kao što se, na primjer, znanje nekog teoretskog predmeta stječe proširenim i produbljenim intelektualnim misaonim funkcijama, primjerice upoznavanjem pojmova, apstrahiranjem, uspoređivanjem, sistematiziranjem, generaliziranjem itd, tako se upoznavanje i svladavanje predmeta više praktičnog karaktera, kao što je bez sumnje dentalna morfologija zuba, najtemeljitiije može postići promatranjem, crtanjem, mjerenjem i modeliranjem budućeg objekta rada, koji stomatologa prati za vrijeme cijele njegove stručne djelatnosti. Budući da zvanje zubnog liječnika i onako zahtijeva spretne ruke i osjećaj za oblik, student već na početku studija može uvježbavanjem već spomenutih aktivnosti razviti pozitivna svojstva koja mu omogućuju uspješan studij. Ne ulazeći ovdje u problematiku opće fizionomije predmeta dentalne morfologije zuba, ističem samo dio praktične nastave tog predmeta, jer smatram da on predstavlja, u početku studija stomatologije, prikladni oblik za uvođenje u problematiku pojedinih stomatoloških predmeta.

U tom praktičnom dijelu nastave, iako svaki student ima prilike da promatra svoje zube ili zube svojih bližnjih, moram istaknuti da prirodni zubi nisu dovoljno prikladni za studij dentalne morfologije, s jedne strane zbog bioloških varijacija među kojima je teško prepoznati zajednički princip oblika, a s druge strane, neki su morfološki detalji kod prirodnih zubi sitni, neuočljivi a neki od njih i vizuelno nepristupačni, jer su prekriti drugim zubima i mekim ili tvrdim dijelovima čeljusti.

Zbog toga se u nastavne svrhe upotrebljavaju stilizirani modeli zubi, koji su prikladniji od prirodnih zubi. S obzirom na činjenicu da naši studenti do-

laze na studij stomatologije s još nedovoljno razvijenim sposobnostima, koje su naročito potrebne za taj studij, a susreću se s dentalnom morfologijom kao prvim stomatološkim predmetom, u toku studija, od prvenstvene je važnosti kako će on taj predmet svladati, kako će se u njemu snaći i kako će razvijati svoje sposobnosti, jer će o tome uvelike ovisiti hoće li biti zadovoljni izborom svog zvanja te time i zavoljeti svoju struku uopće.

Taj predmet je prema tome prikladan da se u njemu i pomoću njega, već u početku studija, razvijaju elementi studentove aktivnosti. Studenti mogu dobiti određene zadatke, pojedinačno ili u grupama, mogu na različite načine prikazivati rezultate svojih opažanja, mjerenja, sistematiziranja, crtanja, modeliranja itd.

Prilikom vlastitog rada na klasifikaciji višekorijenskih zubi, na velikom broju uzoraka, uočio sam izvanredno veliki broj odstupanja od predviđene normale, kako po broju korjenova, tako i po varijabilnosti korijenskih kanala. Za svakog stomatologa je endodontski tretman minuciozni operativni zahvat pa je razumljivo da je poznavanje topografskih, tako zvanih normalnih, a još više iregularnih prilika, od velike važnosti za njihovu buduću praksu.

Moja dosadašnja iskustva pokazuju, da je u studiju dentalne morfologije bezuvjetno potrebno razraditi detaljno metodologiju, na način koji odgovara studentima i njihovim sposobnostima, psihofizičkim mogućnostima i ciljevima nastave. Ta se metodologija sastoji, s jedne strane, u rastavljanju morfoloških karakteristika zubi na jednostavnije elemente, koje studenti svjesno uočavaju, vježbaju i predočavaju, a s druge strane, u sintezi tih elemenata, pojedinih oblika, koji daju kompletnu morfološku karakteristiku svakog pojedinog zuba. I tu postoje ogromne mogućnosti za aktiviranje studenata u nastavi. Oni mogu pronalaziti nove elemente te stvarati individualne kombinacije, u skladu sa razvijanjem njihovih sposobnosti i stečenim znanjem.

I u studiju dentalne morfologije treba dakle iskoristiti suvremena sredstva, koja u najvećoj mjeri i u skladu sa racionalizacijom vremena i studentovih snaga, dovode do bržeg i potpunijeg razvoja studentovih sposobnosti i svojstava. Među ta sredstva treba ubrojiti binokulorne lupe, mehaničke kalkulatorne, razne precizne mjerne instrumente, kalkograf itd. Ne samo da će ti instrumenti pridonijeti boljoj kvaliteti nastave, nego će omogućiti i to, da studentov interes i njegova aktivnost u nastavi, dođe do većeg izražaja, jer će predmet biti tako zanimljiviji i davat će mu nove elemente za stjecanje znanja i vještina. Pored toga, snabdjevenost modernim mjernim instrumentima, omogućit će kasnije uklapanje studenta u stručni i znanstveni rad iz domene dentalne morfologije zuba. Iz navedenog vidi se da dentalna morfologija zuba kao bazični stomatološki predmet ima svoju određenu važnost i svoje mjesto u sveukupnom sistemu stomatološke nastave. Iako je on izdvojen iz grupe predmeta kao samostalna disciplina, zbog navedenih razloga treba mu posvetiti odgovarajuću pažnju, jer ga treba smatrati fundamentalnim predmetom, prilikom proučavanja zubnog liječništva.

Sadržaj

Budući da studenti stomatologije dolaze na studij s još nedovoljno razvijenim sposobnostima potrebnim za taj studij, a to su manualna spretnost i osjećaj za oblik, autor naglašava važnost predmeta dentalne morfologije. U okviru tog predmeta stječu se znanja i vještine neophodno potrebne za savladavanje praktičnog dijela nastave i ostalih stomatoloških predmeta, a naročito dentalne patologije i stomatološke protetike.

Summary

THE ACQUISITION OF SKILLES AND HABITS IN DENTAL EDUCATION

Since the students of dentistry enter the faculty without sufficiently developed skills necessary for this study: manual dexterity and the feeling for the form, the author emphasizes the importance of the course of dental morphology.

During this course the students acquire manual abilities which are indispensable for the practical clinical experience in other disciplines, especially in operative dentistry.

Zusammenfassung

ANEIGNUNG VON FERTIGKEITEN UND ARBEITSGEWOHNHEITEN FÜR DAS STUDIUM DER STOMATOLOGIE

Die Studierende der Stomatologie beginnen das Studium mit ungenügend entwickelten Eigenschaften, welche als Bedingung für dieses Studium betrachtet werden und zwar Handfertigkeit und Formgefühl.

Der Gegenstand »Morphologie der Zähne« ist besonders geeignet Fertigkeiten und Wissen zu fördern, die für die praktische Bewältigung auch der übrigen stomatologischen Gegenstände, insbesondere der dentalen Pathologie und der stomatologischen Prothetik notwendig sind.